

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 27 του Φλεβάρη 1905

ΓΡΑΦΕΙΑ Όδου Οικονόμου: αριθ. 4 — ΑΡΙΘ. 137

ΛΕΦΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Απόσπασμα.

Όταν παραπονήθηκα—γιατί παράπονο είτανε— πού οι δικοί μας δεν έχουνε πολύ το δικαίωμα να καταδικάζουνε τους κοζάκους, κ' έλεγα μάλιστα πως πιθανόν να ίνειρέθουνται μέσα τους, σταπόδαθα της καρδιάς τους, κι άρτοί τά ίδια, δεν είχα διαβάσει ακόμη μερικέες άθηναικές φημερίδες. Τίς διάβασα και είδα με κάποια χαρά, έννοείται και με κάποια λύπη, πως βγήκα προφήτης. Τάραδιάζω εδώ, χωρίς να τά σχολιάσω, άφου τά σχολίασα κι από πρώτα. Μα έπειδή συνάξω κατόπι τέρθρα μου στα 'Ρόδα και Μήλα, για να τά δημοσιέσω σε τόμο, καλό να μή χαθούνε, καλό να μείνουνε όσα γράφουνε οι δασκάλοι. Υποθέτω κιόλας πως δεν τά γράφουνε για να είναι κρυφά. Λοιπόν κάπως ταίριαζει να φανούνε άφτά και στην 'Εβρώπη. Βέβαια πως τόχω για έφνης έργο να διαφεντέβη κανείς ένα Γκόρκη. Άσέβεια να λυσοδένης το Νου, τί λέω; άσέβεια και να τον άγγίξω. Πρέπει όμως θαξέω να σέθουνται στην 'Αθήνα και τους Γκόρκηδες τους δικούς μας. Το ζήτημα δεν είναι μονάχα το τί είμεις κάνουμε, είναι και πως κρίνει ο κόσμος ό τι κάνουμε. Λέφτερα τά μνημόσυνα για κάθε θύματα. Μα τί λένε οι άλλοι σαν τά βλέπουνε; Ός κι από τά χωρατά, ως κι από τά νόστιμα τάχα, περισσότερο ακόμη από τά σοβαρά, καταλαβαίνει ο κόσμος πως ο 'Ρωμιός σε ήσυχη συζήτηση δεν έρχεται, πως τά επιχειρήματά του είναι το ξύλο, ή γροθιά, ή φόνος, και, ο φόνος, για να φήσουμε τίς συκοφαντίες και τίς βρισιές.

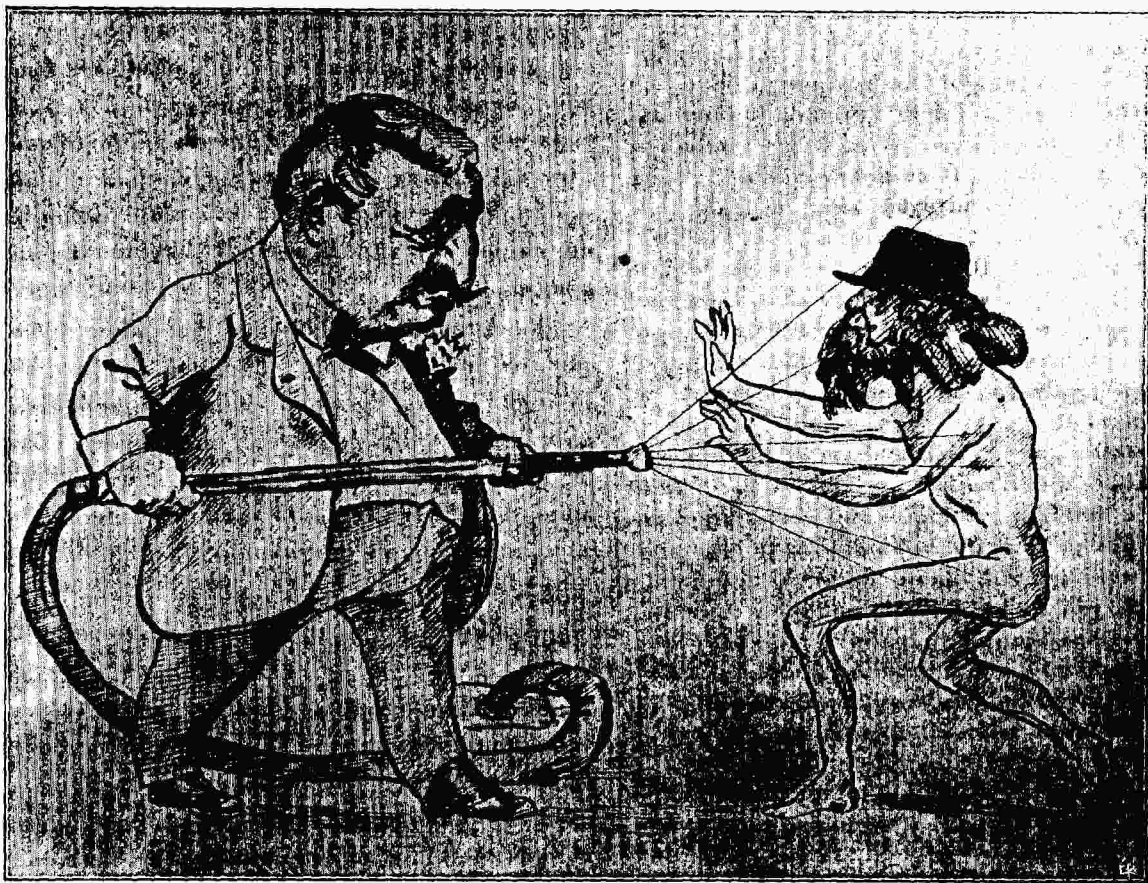
Ίδου λοιπόν τά κείμενα, τουλάχιστο εκείνα που ξέρω.

Ό 'Ρωμιός, «είκοσι κι' ένα Γενάρη», 1905, σελ. 3, βάζει—άπό μακριά—το Φασουλή και με δέρνει. Κάτω από τήν καβρίκατούρα γράφει:

δύο 'στους μεγάλους νούδες,
που της τρεφ' 'στους πιουνούδες.

«'Αθήναι», 28 του Γενάρη, 1905. «Όταν ή γλώσσα του Ευαγγελίου και των 'Αποστόλων, λέει ο κ. Κανελλίδης, αποδειχθή νεκρά ως ή Λατινική μπέναντι ήμών, ποίον δυνάμεθα να έχωμεν εξαίρετικόν δικαίωμα άπέναντι των άλλων όρθοδόξων λαών, ήτινες έγκατεστάθησαν δια βαρβαρικών επιδρομών εν τή 'Ανατολή; Έννοείτε λοιπόν τί προσπαθούν; Μα τούς φονεύσω τους άχρείους!» Και πιο κάτω:

Έφ' όσον δεν μου εξηγήετε λοιπόν πότεν προέρχονται τά χρήματα, θα έχω άκράδαντον πεποίθησιν ότι

Η ΨΥΧΡΟΛΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΡΗ

οί Μαλλιαροί όχι μόνον είναι μωροί διαφθορείς της γλώσσας, αλλά και ήλιθίως ανέλαβον να καταστρέψουν το 'Εθνος. Αυτό όμως δεν θα το κατορθώσουν ποτέ! Θα τούς φονεύσω! και! θα τούς φονεύσω!»

Η Μεταδόθμιση, των 29 του Γενάρη, 1905, κατηγορήσε τον κ. Κανελλίδη για το λόγο. Διαμαρτυρήθηκε ο ίδιος (κ. 'Αθήναι, 30 του Γενάρη), μα δε βλέπω να δήλωσε πως δε μίλησε για φόνος. Των «'Αθήναι» ο συντάχτης λέει πως τήκουσε όσα έγραψε στο ίντερβιού. Έμπε τί μας μέλει ο καθένας άναμεταξύ τους; Κάποιος από τους δύο το είπε και το τύπωσε (1).

Η «'Αθήναι», των 29 του Γενάρη, 1905. «Παρά τήν τάξιν των βλαβών και των άγγραμμάτων υπάρχει ή σειρά των κατεργαρέων... Ό άγων ούτος υπέρ ού δαπανώνται χρήματα, υπέρ ού πάν μέσον μηχανεύονται, υπέρ ού προπαγάνδα άληθής γίνεται ένθυμίζουσα κάπως τον τρόπον της εργασίας της

(1) Στο ίδιο ίντερβιού, ο κ. Κανελλίδης τά βάζει με τον ίωτακιισμό, χωρίς κίν να συλλογιστή πως μας τον έφερε ή καθαρέβουσα! Σύγκρινε το έμεις, έσείς με το ήμεις, ύμεις να καταλάβη. Ό ύγινης της καθαρέβουσας έχει τρία ι' ο γερός της δημοτικής, που είναι ή ίδια λέξη, ούτ' ένα ι δεν έχει. Μη γυρέβης λογική όκου άκούς φωνής, δηλαδή όπου δε συζητούνε.

«Παλαιστηνείου 'Εταιρείας» του Μεγάλου Δουκός Σεργίου, δεν είναι άγων άπλης φιλοδοξίας φιλολογικής. Είναι άγων καθαρώς άντεθνικός, είναι προσπάθεια πλήρους χωρισμού της 'Εθνικής και θρησκευτικής της 'Ελλάδος ενόττητος».

Ίδου λοιπόν κι ο παράς στη μέση. Κάτι τέτοια βρίσκω στο ίδιο φύλλο των «'Αθήναι», πιο άπάνω «ο θούρος ούτος είναι επικινδυνωδέστατος δια τά εθνικά συμφέροντα. Έπί του θέματος τούτου θα ήδυναμην να είπω πολλά, θα σας έλεγον ότι ή Σύνοδος της 'Ρωσίας τώ 1818 εξέδωκε και διέσπειρε κατά χιλιάδας εν τή τότε Τουρκοκρατούμενη 'Ελλάδι μεταφράσεις εις τήν δημόδη του Ευαγγελίου», κτλ. Θαξέω πως τά λέει ο κ. Σπαντωνής, μαζί με κάμποσες έπιστημονικές έδηγίες που μας δίνει. Να δικαιολογηθούμε τώρα για τά χρήματα; Κοντά στο νου πως αν είχαμε τόσα, δε θα μας βρίζανε κάποιες φημερίδες και πολλοί φημεριδογράφοι. Όποτε άλλου θα είναι οι παραλήδες, άλλου θα πεταξ ή έλπίδα ή χρυσή.

Λυπούμαι που δεν μπορώ θάντιγράψω άλάκερο το ίντερβιού του κ. Μιταυτοή «έπιστήμων από τους άλλους εκείνους τους όποιους έχει να επιδείξη ή 'Ελλάς» ('Αθήναι, 2 του Φλεβάρη, 1905), ύφηγη-